

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7-189
7-172
7-175
7-176
= 177

Sayı : B.17.0.00.SGB.0.65.610- 111 -815
Konu : Soru Önergesi Cevabı

26/10/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığına)

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın
06.10.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-21536 sayılı yazılarınız.

İlgide kayıtlı yazı ekinde gönderilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevabi metin ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :
Ek 1 : Cevabi Metin (1/ sayfa)

Zonguldak Milletvekili Sn : Ali İhsan KÖKTÜRK'e ait 175 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni;

Soru 1) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, BM Genel Kurulu kararları gereği kadınlara karşı aile içi şiddetin ortadan kaldırılması, kadına karşı her türlü şiddetin önlenmesi için devleti acil tedbir almaya zorlamaktadır. Türkiye'nin bu sözleşmelere uygun kararlılık gösterdiğini söylemek olanaklı mıdır?

Soru 2) Bakanlık olarak kadın cinayetlerinin ve kadına uygulanan şiddetin önlenmesi konusunda ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

Soru 5) Töre cinayetlerinin yoğun olarak işlendiği bölgelerde, eğitim ağırlıklı çalışmanız var mı?

Cevap 1-2-5) Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalar hakkında ülkemizin uluslararası taahhütlerini de göz önünde bulundurarak hükümetimiz, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması amacıyla her alanda yasal ve idari tedbirler olarak topyekûn bir mücadele başlatmış ve sürdürülmektedir.

Yasal alanda başta Anayasamız olmak üzere yasalarımızda kadın-erkek eşitliği ilkesi daha da güçlendirilmiş, Medeni Kanun, İş Kanunu ve Türk Ceza Kanunu gibi temel kanunlarda yapılan eşitlikçi reformlarla, mevzuatımız kadın erkek eşitliği ilkesine dayalı bir yapıya kavuşturulmuştur.

Bu temel Kanunların yanı sıra aile içi şiddet kavramı ilk kez hukuksal bir metinde tanımlanmış 1998 tarihli 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun yürürlüğe girmiştir. Uygulamada yaşanan sorunları bertaraf etmek amacıyla Kanun'un ivedilikle yeniden ele alınması ve değerlendirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Bakanlığın tarafından tüm kesimlerin görüşleri alınarak "Kadın ve Aile Bireylerinin Şiddetten Korunmasına Dair Kanun Tasarı" taslağı hazırlanmıştır. Böylece bu alandaki yasal alt yapının güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

2005 yılında yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediyeler Kanunu ile Büyükşehir ve nüfusu 50 bini geçen belediyelere kadın ve çocuklar için koruma evleri açma yükümlülüğü getirilmiştir.

Hükümetimiz döneminde bu alandaki bir diğer önemli ve güncel gelişme, Mayıs 2011'de devletlerin imzasına açılmış olan Kadına Yönelik Şiddetle ve Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Önleme konusunda Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin imzalanmış olmasıdır.

Yasal düzenlemelerin dışında, 24 Mart 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde oluşturulan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde "Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine İlişkin Uygulamaların İncelenmesi", "Erken Yaşta Evlilikler", "Eğitim Sistemimizdeki Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Yeri" ve "Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası ve Geleneksel Evlilikler", "Mobbing (İşyerinde Psikolojik Şiddet)" konularını araştırmak ve incelemek üzere alt komisyonlar kurulmuştur.

Diğer taraftan, 2005 yılında Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuş, Temmuz 2006'da "Çocuk ve Kadına Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler" konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır.

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

Bakanlığım ana hizmet birimlerinden Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinatör kurum olarak Genelge kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin bilgileri üçer aylık periyotlar halinde derleyerek Başbakanlığa sunmaktadır. Yine Genelge çerçevesinde Kadına Yönelik Şiddeti İzleme Komitesi oluşturulmuş, Komite bugüne kadar 5 toplantı gerçekleştirmiştir.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda, ilgili tüm tarafların işbirliği ile hazırlanan "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010", yürürlüğe girmiştir. Ulusal Eylem Planı'nda yer alan tedbirlerin uygulanması, Genel Müdürlük tarafından, dönemsel toplantılar aracılığıyla izlenmektedir. Söz konusu Plan'ın uygulama süresi sona ermiş olup 2012-2016 dönemi için çalışmalar sürdürülmektedir.

Şiddete maruz kalan kadınlara hizmet sunan kamu kurum/kuruluşlarında çalışan personelin farkındalık ve duyarlılığını artırmak amacıyla ilgili Bakanlıklar olan İçişleri, Sağlık, Adalet Bakanlıkları ve Diyanetten Sorumlu Devlet Bakanlığı ile eğitim protokolleri imzalanmıştır. Bu çerçevede bugüne kadar 40.400 polis, 65.000 sağlık çalışanı, 326 hakim ve savcıya yönelik aile içi şiddet mağduru kadınlara yaklaşım tarzı konusunda bilinçlendirme eğitimi verilmiştir. Din görevlilerinin aile içi şiddetle mücadele konusundaki duyarlılığını yükseltmek üzere eğitim programları başlatılmış olup şu ana kadar 88 din görevlisinin eğitici eğitimi tamamlanmıştır.

Diğer yandan, "Aile İçi Şiddet Mağdurlarına ve Mağdur Çocuklara Yönelik Verilen Hizmetlerin Kurumsal Kapasitesinin Artırılması ve İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Protokol"; Mülga Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Mülga Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ve Emniyet Genel Müdürlüğü arasında, Ekim 2009 tarihinde imzalanmıştır.

- Ülke genelindeki tüm polis merkezlerine Pol-Net üzerinden "Aile İçi Şiddet Olayları Kayıt Formu" iletilmiştir.
- Kadına Yönelik Aile içi Şiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Eğitimler Uzman Eğitici Yetiştirme Projesi başlatılmış, proje kapsamında 23 emniyet personeline eğitim verilmiştir.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2007 yılında yürütülmeye başlanan "Kadın Erkek Eşitliği ve Toplumsal Cinsiyet Eğitimleri"ne bugüne dek, 2100 kamu görevlisine ulaşılmış olup, eğitimler devam etmektedir.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından İletişim Fakültesi öğrencilerine yönelik 2008 yılında başlayan Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyeleri ile yerel medya çalışanlarına yönelik seminerlere devam edilmektedir.

Bunlara ilaveten, kadına karşı şiddetin önlenmesinde toplumsal cinsiyet eşitliği duyarlılığının artırılması ve zihinsel dönüşümün sağlanması amacıyla Genel Müdürlük çeşitli proje, program, kampanyalar yürütmekte; bilinçlendirici birçok etkinlik gerçekleştirmekte, görsel materyaller üreterek dağıtımını yapmakta, erkeklerin bilinçlendirilmeleri ve sürece dâhil edilmeleri amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

Ayrıca Genel Kurmay Başkanlığı ile yapılan işbirliği sonucunda, kadına karşı şiddetle mücadelenin önemli bir ayağını teşkil eden erkeklerin konuya duyarlılığını arttırmak amacıyla, vatani görevini yapmakta olan er ve erbaşlara yönelik "Yurttaşlık Sevgisi" dersi kapsamında; kız çocuklarının okullaşması, kadın-erkek eşitliği, kadının insan hakları, kadına yönelik şiddet, töre ve namus cinayetlerinin önlenmesine ilişkin konular dahil edilmiştir. Her

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

celp döneminde er ve erbaşlara verilen eğitimlerle 450.000 erkek bu konularda bilinçlendirilmektedir.

Ulusal düzeyde veri ihtiyacını karşılamak amacıyla Genel Müdürlük tarafından "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Araştırmanın sonuçları TÜİK "Resmi İstatistik Programı" kapsamında resmi veri olarak değerlendirilmektedir.

Bilindiği üzere,Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadına yönelik her tür şiddetin sonlandırılması çok taraflı ve uzun süreli bir mücadeleyle mümkündür. Türkiye'nin şiddetle mücadele alanında atılması gereken adımlar konusunda gereken siyasi kararlılığa sahip olduğunu ve bunu devlet politikalarına ciddiyetle yansıttığını gerçekleştirilen faaliyetlerle açık bir şekilde göstermektedir ve bu siyasi kararlılıktan ödün verilmesi söz konusu değildir.

Soru 4) Kadın örgütleri insan öldürmenin töre cinayeti olmayacağı anlayışını anlatmak için ortaklaşa yürüttüğünüz projeler var mı?

Cevap 4) Kadınların statüsünü güçlendirmek, kadına yönelik şiddetle mücadele etmek amacıyla yapılan her türlü çalışmada, kadına yönelik çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınarak değerlendirilmekte, düzenlenen toplantı, panel, seminer vb. etkinliklere kadın sivil toplum kuruluşları çağrılmaktadır. Bu çerçevede, Bakanlığın ana hizmet birimlerinden Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü; sivil toplum kuruluşları dâhil tüm paydaşlarla kuvvetli bağlar kurmakta ve etkin bir işbirliği içerisinde faaliyet göstermektedir.

Ayrıca, Genel Müdürlük tarafından STK'lar dâhil birçok kurum kuruluşun görüş ve önerileri ile hazırlanan, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2007-2010) ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı'nın (2008-2013) uygulanmasının izlenmesi kapsamında sivil toplum kuruluşları, kamu kurum kuruluşları ve üniversiteler ve ilgili tüm paydaşların katkısı alınmaktadır.

Öte yandan, 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde mülga Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda oluşturulmakta olan Kadına Yönelik Şiddeti İzleme Komitesi toplantıları ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin yanı sıra kadın konusunda çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Komite, kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır.

Soru 6) Son 5 yıl içerisinde intihar eden kadın sayısı kaçtır?

Cevap 6) TÜİK Verilerine göre, 2005-2010 yılları arasında intihar eden kişilerin cinsiyete göre ayrıştırılmış rakamları aşağıda belirtilmiştir.

<u>Yıl</u>	<u>İntihar eden kişi sayısı</u>	<u>Erkek</u>	<u>Kadın</u>
2005	2703	1740	963
2006	2829	1782	1047
2007	2793	1808	985
2008	2816	1924	892
2009	2898	2111	787
2010	2933	2073	787

Soru 7) Bakanlık Olarak; Dünya Bankası Dâhil AB Fonlarından Kadınlarla İlgili Konular İçin Alınan Kaynaklar Yıllar İtibariyle Ne Kadardır, Ne Şekilde Kullanılmıştır.

Cevap 7) Mülga Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2002 yılından bu yana AB fonundan yararlanılarak gerçekleştirilen projeler şu şekildedir;

2005 yılı Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programından yararlanılarak tamamlanan “Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi”; “Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi”, “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi”, “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Alan Araştırması” olmak üzere üç alt bileşen altında yürütülmüştür. Söz konusu Projelerin maliyeti ve proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda belirtilmektedir.

1- Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi

Söz konusu Proje, Avrupa Komisyonunun mali katkısı ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı Dış İlişkiler Direktörlüğü tarafından ortaklaşa yürütülmüştür. 2007- 2008 yıllarında yürütülen Proje kapsamında, AB kaynağından **1.559.042,28 €** ayrılmıştır. Proje kapsamında, TC Hükümeti ise 2007-2008 yılları için toplam 362.895 TL harcamıştır. Proje kapsamında, öncelikli olarak Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün kurumsal kapasitesini güçlendirmeye yönelik eğitimler düzenlenmiştir. Genel Müdürlüğün dokümantasyon merkezinin güçlendirilmesi ve web sitesinin geliştirilmesi için iç ve dış paydaşlarla görüşülerek çalışmalar gerçekleştirilmiş olup Hollanda’ya bu alanda yapılan uygulamaların incelenmesi amacıyla bir staj programı düzenlenmiştir. Bunların yanı sıra Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu Taslak modelini oluşturmak amacıyla ilgili kurum temsilcilerinin katılımlarıyla ulusal ve bölgesel seminerler düzenlenmiş olup konuya ilişkin Kasım 2007’de, AB’ye üye olan Hollanda, Macaristan ve İrlanda’daki Eşitlik Kurumlarına bir çalışma ziyareti düzenlenmiştir. Tüm bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar ile Tartışma Dokümanı hazırlanmış olup, dokümanın basımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 2008-2013 yıllarını kapsayan “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı”, söz konusu Proje çıktılarında birisidir. Proje kapsamında gerçekleştirilen diğer önemli bir faaliyet ise toplumsal cinsiyet eşitliği konusunun ele alındığı, kamu kurumlarında görevli politika uzmanlarına yönelik olarak düzenlenen eğitim programlarıdır. Ayrıca, yine bu kapsamda üst düzey kamu yöneticileri, Belediye Başkanları, Belediye Başkan Yardımcıları ve diğer Yerel Yönetim Temsilcilerine yönelik olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri düzenlenmiştir.

2- Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi

“Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi”, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu’nun (UNFPA) teknik, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu’nun mali desteği ile Aralık 2006-Aralık 2008 döneminde yürütülmüştür. Proje’nin bütçesi **2 milyon 968 bin 180 €**’dir. Proje uygulamalarının yürütüldüğü iller ise bölgesel dağılıma özen gösterilerek belirlenmiş olan Ankara, İstanbul, İzmir, Gaziantep, Şanlıurfa ve Trabzon illeridir. Söz konusu Proje kapsamında; aile içi şiddete maruz kalan ve risk altındaki kadınlara hizmet sunan kurum ve kuruluşların kapasiteleri, gerçekleştirilen eğitimler, toplantı ve konferanslar aracılığıyla artırılmış, ilgili paydaşlar arasındaki iletişim ve işbirliği güçlendirilmiş, üretilen ve sergilenmesi sağlanan görsel materyaller aracılığıyla toplumsal farkındalık ve duyarlılığın artmasına katkı sağlanmıştır.

3- Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması

Ülkemizde kadına yönelik şiddetin kaynağı ve türleri nelerdir sorusuna cevap verecek “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması” Avrupa Birliği 2005 yılı Katılım Öncesi Mali Yardım Programı kapsamında finanse edilmiş ve Genel Müdürlüğümüzce yürütülmüştür. Söz konusu Proje kapsamında **2 milyon 495 bin €** harcanmıştır.

Araştırma ile “Kadınların insan haklarını geliştirmek adına kadınları aile içi şiddetten korumak için paydaşların kapasitelerinin güçlendirilmesine katkıda bulunmak” hedeflenmiştir. 24.000 örneklem büyüklüğüne sahip olan ve Resmi İstatistik Programına alınan araştırma ile “Ulusal düzeyde ve NUTS 1 seviyesinde kadına yönelik şiddet ile ilgili niceliksel veriler toplanıp, analiz edilmesi” ve “Algılamalar ve kurumsal yanıtlarla ilgili niteliksel veriler toplanıp, analiz edilmesi” gerçekleştirilmiştir.